

Prædikener 2016

Af Susanne Kreiler Holm Andersen

18/9 17. søndag efter Trinitatis 2016.
Mark 2,14-22

Dette hellige evangelium skriver evangelisten
Markus:

*Da Jesus gik videre, så han Levi, Alfæus' søn, sidde ved toldboden, og han sagde til ham: »Følg mig!«
Og han rejste sig og fulgte ham.*

Senere sad Jesus til bords i hans hus, og mange toldere og syndere sad til bords sammen med ham og hans disciple, for der var mange, som fulgte ham. Da de skriftkloge blandt farisæerne så, at han spiste sammen med syndere og toldere, spurgte de hans disciple: »Hvorfor spiser han sammen med toldere og syndere?« Men da Jesus hørte det, sagde han til dem: »De raske har ikke brug for læge, det har de syge. Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.«

Johannes' disciple og farisæerne holdt faste. Da kom der nogle til ham og spurgte: »Hvorfor faster Johannes' disciple og farisæernes disciple, men dine disciple faster ikke?« Jesus svarede dem: »Kan brudesvendene faste, mens brudgommen er sammen med dem? Så længe de har brudgommen hos sig, kan de ikke faste. Men der kommer dage, da brudgommen er taget fra dem, og den dag skal de faste. Ingen sætter en lap af ukrympet stof på en gammel kappe; for så river den nye lap det gamle i stykker, og hullet bliver værre. Og ingen fylder ung vin på gamle lædersække; for så

*sprænger vinen sækkene, og både vin og sække ødelægges. Nej, ung vin på nye sække!«
Mark 2,14-22*

Søndagens prædiken ved sognepræst Susanne Kreiler Holm Andersen:

Da Jesus gik rundt på de støvede veje i det gamle Israel, kunne han se vinmarkerne ligge derinde, med en perse. Nogle gange, når han gik forbi i vinhøstens tid, var persetræderne måske i gang med deres arbejde i persen.

Det bestod i, at vingårdens arbejdere stampede saften ud af druerne med deres nøgne fødder - som I måske ved, det også er foregået i vores egen europæiske kultur indtil et vist tidspunkt. Adr, tænker vi nok. Og håber, de har vasket tær først.

Nede under trædestenen var der et kar, hvor druesaften samledes - og når karrene i Israel løb over, sagde man: Ajj, det er en rig høst i år! Og alle var glade. Når mosten var gæret til vin, ung vin, skulle den hældes på lædersække og fermentere færdig.

Da jeg var på konfirmandernes alder, var det meget almindeligt at lave vin selv, og dét skulle min far selvfølgelig også prøve. Af æblesaft. Og så gik han ned i Matas og købte udstyr. Og I kan sikkert forestille jer, hvordan det lugtede i hele huset, dén nat der bare blev for lidt plads i beholderne, og det løb ud over gulvet i badeværelset og kælderens, og hvor det ellers stod henne.

Min far var ellers brygger på Hancock, men det var jo så øl. Vin havde han ikke så meget forstand på. Et kort opslag på Google viser mig, at det også er in at brygge vin i dag. Men udstyret er nok blevet bedre. Men det er i hvert fald en lignelse, Jesus bruger i dag, som tilhørerne godt kan sætte sig ind i: Hvad sker der, når man hælder ung vin, der ikke er fermenteret færdig, på gamle sække, som allerede har været udvidet til bristepunktet før?

De sprænger. Det løber ovenud af sækken. De gamle sække kan ikke rumme det. Derfor skal man lave nye vinsække og hælde den unge vin deri. Hvorfor fortæller Jesus denne historie?

KERTE KIRKE

Den nye vin er et billede på det nye, som Jesus kommer med: f.eks. at man ikke behøver at følge alle farisæernes stramme regler for faste. Og at man ikke behøver følge alle de gamle regler for, hvem man må sidde og spise sammen med, og hvem man i hvert fald ikke må - og vil - sidde og spise sammen med.

Jesus vil godt sidde og spise sammen med toldere og syndere, som man kalder dem. Alle dem, som ingen andre vil sidde sammen med. Det vil Jesus gerne.

Så det nye budskab, som Jesus kommer med, sprænger altså den gamle jødedoms rammer, ligesom den nye vin sprænger de gamle vinsække. Nu er det "nye" budskab 2000 år gammelt. Ikke så nyt mere. Men stadigvæk nyt, fordi det stadig er nyt for mange mennesker, der hører budskabet for første gang og så først rigtig forstår, hvor meget frihed, der er i kristentroen. Hvordan vi bliver sat fri til f.eks. at se andre mennesker på en ny måde. Vi er i et fællesskab, hvor forskellige vi end er, os der sidder her, f.eks. I dag er vi samlet med det samme formål: at glæde os over høsten. Som jeg har hørt det, er karrene måske nok ikke løbet over i år, så vi siger: "Ajj, det er en rig høst i år"! Det siger vi ikke hvert år. Men hvert år er der dog en høst. Og derfor meget at sige tak for.

Det er det helt store Tak for mad! vi siger her til høstgudstjenesten. Det er dét tak, der skal vende vores blik rundt, så vi ikke bare tager alting for givet, men så vi siger:

"Wow, at vi har fået livet som gave! Wow, at I, som er forældre, har fået jeres børn som gave - og lige så irriterende, de kan være en gang imellem, selvfølgelig kun en sjælden gang - lige så vidunderlige er de jo resten af tiden. Og I gør jeres indsats, så I kan give dem tøj på kroppen og mad at spise. Og intet af dét kunne vi gøre, hvis ikke der var jord at dyrke og sol og regn fra oven".

Gad vide, hvad de tænkte, persetræderne, der op gennem historien verden over har trådt rundt i druerne med deres fødder og tvunget saften ud af druerne og mærket denne alt gennemtrængende duft af modenhed og frugtsaft? Mon ikke tankerne er draget på langfart, som hos enhver,

der gennem tiden har prøvet jordens ensformige arbejde. Bondedrengen og -pigen, der hakkede roer i tusindvis, op og ned gennem rækkerne. Bærplukkerne, lugekonerne, pløjemanden, ja selv den moderne landmand, som sidder på sin store maskine og arbejder sig frem gennem marken.

Alle har de tænkt deres, på kærlighed, på smerterne i kroppen og på, hvad de skulle have til middag. På glæder og skuffelser. Og måske på de helt store spørgsmål om livet og døden. Hvad dét angår, er der ikke sket så forfærdelig meget.

Til slut et digt. Det hedder "Høst". Det er skrevet af Jeppe Aakjær og er fra 1906. 110 år siden. Det holder stadig.

*Og aldrig stemmes en sjæl så glad,
det være sig mands eller kvindes,
som når det dufter af myntens blad,
og negene samles og bindes.*

*Og aldrig puster en vind så blødt,
som når det lyner i østen;
og aldrig kysser en mund så sødt,
som når det dugger om høsten.*

*Og aldrig jeg mindes en mark så grøn
som den om mit hjemlands haver;
og ingen sol har jeg set så skøn
som den, der gik ned mellem traver.*

Glædelig høsttid, og tak for mad til Gud.
Amen.

Bøn

Lad os bede Fadervor sammen, dén bøn, som også er bønnen om det daglige brød:
*Fader vor, du som er i Himlene,
helliget vorde dit navn, komme dit rige.
Ske din vilje, som i Himlen, således også på jorden.
Giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld,
som også vi forlader vore skyldnere.
Og led os ikke i fristelse, men fri os fra det onde,
thi dit er riget og magten og æren i evighed.
Amen.*

KERTE KIRKE

Meddelelser:

I dag samler vi ind til Folkekirkens Nødhjælp - der er en indsamlingsbøsse nede ved døren, og en skål ude i våbenhuset. Hvis I kan undvære penge til nødlidende mennesker, der er ofre for naturkatastrofer og krige, vil det skabe en stor glæde ude i verden.

På tirsdag d. 20. september kl. 19.00 er der reformationsmaraton i Skydebjerg Kirke. Næste søndag d. 25. september er der 2 høstgudstjenester, kl. 10.15 og 19.00, i Skydebjerg Kirke. Kl. 10.15 får vi besøg af nogle konfirmander, der blev konfirmeret for 54 år siden! Og nutidens konfirmander er velkomne til at være med, også kl. 19.00.

Torsdag d. 29. september kl. 19.00 er der foredrag i Orte Sognehus med filosof og forfatter John Engelbrecht om "*Englenes betydning for det moderne menneske*".

Og søndag d. 2. oktober kl. 15.00 er der dukketeater, "Eventyret om Dronning Dagmar", som er for både børn og voksne, og det foregår i Orte Sognehus, ikke i kirken, for der er ikke helt plads.

Og nu synger vi nr. 728 i salmebogen. [Du gav mig, o Herre, en lod af din jord](#)

26/9: 18. søndag efter Trinitatis. Johs. 15,1-11. (Skydebjerg Kirke)

*Herren bevare din udgang og din indgang
fra nu af og til evig tid.*

Det er ord, vi har hørt to gange i dag. Først hørte vi ordene i den gammeltestamentlige læsning i starten af gudstjenesten, fra salme 121. Den læsning, der hører søndagen i dag til, 18. søndag efter Trinitatis. Og siden hørte vi ordene i dåbsritualet, da Aleksej blev døbt.

*Herren bevare din udgang og din indgang
fra nu af og til evig tid.*

Og nu viser det sig tilmed, at det hele hænger sammen – og at vi også kan passe disse ord

sammen med høstgudstjenesten, som vi i dag er samlet for at fejre. Vi siger tak til Gud i dag for høsten. Tak for at vi i dag – også i dag - får brød på bordet og har bjærget høsten i fredstid.

Din udgang og din indgang – Det betyder i bibelsk sprog fra den ene yderlighed til den anden, altså hele din færd. Det betyder, at vi beder Herren være med dig, fra du om morgenen går ud ad byens port for at arbejde på markerne udenfor, til du om aftenen går ind ad porten efter endt dagsværk.

Du gav mig et dagværk og brød til mit bord, som vi skal synge om lidt her efter prædikenen. *Herren bevare din udgang og din indgang* – det er altså en hverdagsvelsignelse.

Hver morgen, når du går ud ad din egen dør og sidenhed symbolsk ud ad byporten, hvor fællesskabets beskyttelse jo i gammel tid ophørte, så var der farer, der lurede. Det er der stadig, om end måske af en anden slags. Så er du i marken og arbejder med dén afgrøde, som hele din og andres eksistens afhænger af – og ved aftenstid vender du træt hjem. Og du går ind ad byens port igen ved aftenstid, det er din indgang, og Gud har bevaret dig endnu en dag. Han har bevaret din udgang og din indgang, endnu en dag. Således at du tryk – og træt – kan gå ind ad byporten til din landsby, til dit fællesskab, og endelig ind ad din egen dør. For at spise dit brød. Også hér i Skydebjerg har det vel formentlig været sådan, at markerne lå uden om byen, og man gik ud – og hjem.

Udgang og indgang. Deraf afhang høsten: at der var fredstid, at ingen fjende forhindrede arbejdet i marken, at der var sol og regn, nat og dag, sommer og vinter. At der var et kredsløb, en Gudskab sammenhæng. At der var årstider og afgrøder. Arbejde og hvile.

Og endelig, som vi hører i Evangeliet i dag: kærlighed fra Gud. Gennem Jesus Kristus. Og når Jesus skulle tale om denne kærlighed fra Gud, og om sig selv, så brugte han også billeder og udtryk fra landbrugets og høstens verden: For Gud er den store vingårdsmand. Og Jesus er det sande vintræ. Dét, som sandheden lever i, som vi indpodes i ved

KERTE KIRKE

dåben. Således som det blev sagt i dag ved Alekseis dåb.

At tro er at leve sit hverdagsliv i tillid til Gud. Tillid til, at Gud i symbolsk forstand lader os gå ud ad byens port om morgenen og gå ind ad den igen om aftenen, med liv og styrke i behold. Som sagt, en hverdagsvelsignelse.

Men det er også, som sikkert antydet, en evighedsvelsignelse. Derfor bruger vi den ved dåben. Sommetider har dåbsforældre spurgt mig, hvorfor det hedder udgang og indgang, i dén rækkefølge. Og ikke omvendt, altså som indgang til livet, og til slut udgang, til døden. Og det er, fordi vi ikke tror på døden som den store slutning, som et punktum med intet bagefter. Derfor ser vi udgang som dét liv, vi lever nu, plus døden – og indgang som indgangen til det evige liv, evigheden hos Gud. Det er altså en hverdagsvelsignelse og en evighedsvelsignelse i ét – og det er lige præcis, hvad dåben handler om. En velsignelse for os, både når vi er ude, og når vi er hjemme. Og til slut, når vi skal helt hjem, til Gud.

I dag fejrer vi dåb for Aleksei. For en del år siden blev der fejret dåb, og siden konfirmation, for jer guldkonfirmander + 4 år.
54 år er det, siden I blev konfirmeret.
54 år siden I bekræftede jeres dåb.
Så kan vi selv regne ud, hvor længe siden det er, jeres forældre stod med jer ved døbefonten.

Også de var fyldt af glæde over livets under, fyldt af bæven foran ukendt fremtid og fyldt af undren over at være i Guds nærhed. Som vi sang i en nyere salme, som slet ikke var opfundet, da I blev døbt. Men sådan er det med de nye salmer: en dag er de ikke nye og mærkelige mere, måske snarere lidt gammeldags for de nye generationer. Det skal vi ikke bekymre os om, for hvis der er noget ved dem, salmerne, så holder de, og overlever os med mange år. Selv gode, gamle "Nu falmer skoven" har jo været ny engang og har vakt undren uden for Grundtvigs kreds. Og tag nu også bare den næste salme, vi skal synge, nr. 728.

Da dén kom med i den tidligere, nye salmebog fra 1953, var den særdeles moderne.

Selv K.L. Astrup, som havde oversat den fra svensk, syntes måske nok, den var lige rigeligt

moderne og fremhævede det jordiske liv i kald og stand lidt for meget på bekostning af relationen til Gud. Men den blev ret hurtigt sunget ind i menighederne, på linje med vore dages "Du, som har tændt millioner af stjerner", f.eks.

Så da I guld-plus-konfirmander blev døbt, var "Du gav mig, o Herre" ikke at finde i salmebogen, men det var den, da I blev konfirmeret i 1962. Og nu er den en elsket høst- og såmænd også begravelsessalme overalt i landet. "Landmandssangen", som jeg engang hørte børnebørnene kalde den, da en rigtig landmand skulle herfra.

Og så er vi da grene på Jesu sande vintræ. En gren kan ikke bære frugt at sig selv, men kun hvis den bliver på vintræet. Også vi skal blive i Kristus, som vi er indpodet i ham ved dåben. Kristus er vintræet, vi er grenene. Og vi er indskrevet ved dåben i hans livsbog.
Amen.

Salmer:

729: [Nu falmer skoven](#)

448, v. 1-3: [Fyldt af glæde](#) (før dåb)

448, v. 4-6: [Fyldt af glæde](#) (efter dåb)

728: [Du gav mig, o Herre, en lod af din jord](#)

730: [Vi pløjed og vi så'de](#)

2/10 Prædiken til 19. søndag efter Trinitatis Johs. 1,35-51.

Da Jakob lagde sig til at sove under himlen ved Betel og brugte en sten som hovedgærde, havde han sit livs drøm. Drømmen om himmelstigen. Drømmen om forbindelsen mellem himmel og jord. Drømmen om, at Gud står for enden af en stige, der leder fra jorden op til Himlen. Op og ned ad stigen gik Guds engle i Jakobs drøm, under nattehimlen i Betel.

Betel betyder Guds Hus. Det hørte vi også Jakob sige om morgenen efter drømmen:

"Hvor er dette sted frygtindgydende! Det er jo selve Guds hus, det er himlens port!"

Så kan det nok være, der i tiden derefter blev stridigheder om, hvilket sted der var det helligste og mest Guds hus i Israel.

KERTE KIRKE

Men Himmelstigen har man nu aldrig kunnet tage fra Betel. I dag ligger der en moderne by på stedet, og dens indbyggere tænker nok ikke så meget på til daglig, at der går en stige op til himlen netop fra deres by.

Det holder vi typisk op med at spekulere over, når asfalten er tør, og beton og stålwirer skyder op fra dét, der engang var hellig jord eller på anden vis et ganske særligt sted. Men så er der denne fælles hukommelse. Nogle gange spekulerer jeg virkelig på, hvad der ville ske med os, hvis vi ikke havde dén. Bibelen er ét af de steder, hvor denne hukommelse har lagret sig.

Det er det for os nu, og det var det allerede for Jesus selv. Han refererede igen og igen til Det Gamle Testamente, Toraen. Den jødiske Bibel.

Derfor siger han i dagens tekst til sine disciple: "I skal se himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen". For Menneskesønnen, Jesus, ER det nye Betel. Nu er det ham, der fører til Himlen, til Gud. I ham åbenbares Gud. Og det giver en helt ny forståelse af Betel – Guds Hus. At Guds Hus kunne – og kan – være Kristus, i legeme og blod. Som vi nu stadig møder ham, i nadveren. Og i dåben.

Så himlen er stadig åben, ikke bare som en talemåde om regn i store mængder, som jo i øvrigt også kan være en velsignelse efter lang tids tørke. Nej, himlen er åben for os i dåben, som den var, da Jesus blev døbt, da himlen åbnedes, Guds Ånd dalede ned over Jesus i skikkelse af en due, og Guds stemme lød: "Det er min elskede Søn, i ham har jeg fundet velbehag".

Da Jesus var blevet døbt af Johannes, kom han tilbage til samme sted. Johannes stod sammen med to af sine elever, disciple, og det er virkelig en overdragelse af et læreembede, der hér finder sted. For den ene discipel er Andreas, Simon Peters bror, og han fulgte efter Jesus, da Johannes Døbereren sagde: "Se, dér er Guds lam". Siden sluttede også broderen Simon Peter sig til, og dernæst de øvrige disciple. Kaldelsen var sket.

Se, der er et nøgleord i Evangeliet i dag. Det er netop ordet "Se"!

"Se, dér er Guds lam"!

"Se, der er sandelig en israelit uden svig"!

"Kom og se"!

"I skal få større ting at se – I skal se himlen åben og Guds engle stige op og stige ned over Menneskesønnen".

Det er i det hele taget et nøgleord i hele Det Nye Testamente: Se – og bliv overbevist!

"Se, dér er stedet, hvor de lagde ham", sagde englen til kvinderne i den tomme grav.

Så hentede kvinderne to af de mandlige disciple, og der står om den anden discipel, da han kom ind i graven, at "han så og troede".

Man ser, og derfor tror man. Hvad så med os, som må tro uden at have set? Vi må lytte til dét, som Jesus siger til den vantro Thomas, og tro til sidst, også uden det endelige bevis. "Du tror, fordi du har set mig", sagde Jesus til Thomas. "Salige er de, som ikke har set og dog tror".

Og den sidste, jeg vil nævne, men bestemt ikke den mindste, er dét, som Jesus siger til os i dåben og i missionsbefalingen: "Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende".

Se, sådan er det. Og måske hører I til dem, der kan se englene omkring os, måske ikke. Men det er også godt, hvis man kan høre dem. Synge, f.eks.

Vi synger i dag to salmer med engle i. Begge af Ingemann. "Lysets engel" og "Dejlig er jorden". Så kan det jo godt være, jeg dermed bekender mig til Ingemanns engle-syn. Som vist er temmelig konkret og bogstaveligt. Men så vil jeg glæde mig til jul. For så synger stort set alle salmedigterne om engle.

Og Grundtvig er med helt i front, når vi brøler med på "Velkommen igen, Guds engle små", som han sad og skrev julenat 1824 og præsenterede i sin julemorgens prædiken.

Grundtvig havde ikke fast embede på dette tidspunkt, men prædikede rundt omkring i de københavnske kirker.

Denne julemorgen holdt Grundtvig gudstjeneste i Vor Frelzers Kirke på Christianshavn. Rimen hang i træerne og lysene skinnede ud ad de høje

KERTE KIRKE

kirkevinduer. Og naturligvis var kirken fuld af mennesker. For man skulle da høre den efterhånden så kendte præst, Grundtvig.

Et øjenvidne fra kirken, guldsmed Clausen, fortæller, at Grundtvig så glad ja, lysende ud, da han gik op på prædikestolen. Og allermost lyste hans ansigt, fortæller Clausen, da han sluttede prædikenen med at sige, at han i denne julenat havde skrevet en ny sang, som han nu ville læse op. Og med mild og glad stemme fremsagde han "Velkommen igen Guds engle små".

Som I nok husker, lyder vers 7 således:

"Da vandre Guds engle op og ned
på salmens tonestige,
da byder vor Herre selv Guds fred
til dem, den efterhige;
da åbner sig Himlens borgeled,
da kommer ret Guds rige."

Ja, sådan kan man jo glæde sig til jul. Og heldigvis også være glad allerede nu. For himlen er åben, Jesus kalder hver og én af os og siger: "Se! Jeg er med jer alle dage, indtil verdens ende"! Amen.

Salmer:

747: [Lysets engel går med glans](#)

375: [Alt står i Guds Faderhånd](#)

52: [Du, Herre Krist](#)

163: [Fuglen har rede, og ræven har grav](#)

121: [Dejlig er jorden](#)

16/10 Prædiken til 21. søndag efter Trinitatis. Lukas 13,1-9.

Det er ikke frygten for Guds straf, der fører til tro. Det er derimod troens gave, der fører til en glæde, der ikke lader frygten for straffen overskygge glæden.

Var det Guds straf, at nogle galilæere blev dræbt af Pilatus, mens andre gik fri? Nej, siger Jesus. De var ikke mere skyldige end andre. Og var det Guds straf, at 18 mennesker i Jerusalem blev dræbt af et tårn, der styrtede ned? Nej, siger Jesus. De var ikke mere skyldige end andre. Og er det Guds straf nu til dags, at en kvinde får brystkræft, et barn

leukæmi eller at en mand bliver kørt ned af en bus? Nej, siger Jesus – hvis Gud skulle straffe enhver, der havde gjort sig skyldig i et eller andet, så ville vi jo alle være syge.

Men mange syge tænker det selv: "Hvad har jeg gjort"? Vis mig dét alvorligt syge menneske, som aldrig har tænkt: "Hvorfor lige mig"? På vore sygehuse eller hjemme i sygesengen ligger mennesker og tænker netop sådan. Men så opdager de, at oven i alt det triste og onde, som sygdommen har givet dem, så har den dog også givet dem noget, som de måske aldrig havde troet skulle ske: en kontakt med Gud. Gennem bøn. Gennem tanker om og samtaler med Gud.

Nåh, tænker de raske, der har deres på det tørre, *det var da lige sent nok at komme i tanker om! Ham dér Gud skulle de da have tænkt på, før de blev syge. Så var de måske slet ikke BLEVET syge!*

Sådan må vi aldrig tænke. Af to grunde. For det første er det aldrig for sent at komme i tanker om Gud. Alle får en chance til. Som med vingårdsmændene, der tre år i træk havde kigget efter frugt på et figentræ, og dét træ bar ingen frugt. "Hug det om"! sagde han til gartneren. "Åh nej, giv det en chance til"! bad gartneren. "Så pusler jeg lidt om det. Så kommer det nok i tanker om at bære frugt".

Når vi hører dén fortælling, er vi nok slet ikke i tvivl om, at næste år – så vil netop dét figentræ bære frugt. Gud, i skikkelse af vingårdsejeren, havde set det og forbarmet sig over det. Gennem Jesus, i skikkelse af gartneren.

Så det var det første: det er aldrig for sent at komme til Gud med sin bøn.

Selv i 11. time, som vi hører om det i lignelsen om daglejerne, hvis løn var lige stor, hvad enten de kom i arbejde i første eller 11. time.

Og for det andet – men lad os først lige gentage, hvad det er, vi aldrig må sige. Det var dét med, at *Ham dér Gud skulle de da have tænkt på, før de blev syge. Så var de måske slet ikke BLEVET syge!* Det første var, at det aldrig er for sent at komme til Gud, selv om man er blevet syg. Eller har været ude for en ulykke. Eller har mistet én, man havde kær.

KERTE KIRKE

Det andet er, at vi slet ikke kan bruge denne menneskelogik på Guds uransagelige veje. Den lille menneskehjerne siger: "Jeg har opført mig dårligt, Gud straffer mig med sygdom og ulykke".

Jesus siger: "Nej, det har ikke denne sammenhæng. Du er i dén forstand ikke en større synder end alle andre. Men du kan i din nød vende dig om mod Gud". Måske har man hidtil stået sådan lidt med siden til Gud, afventende, tøvende. Eller man har måske helt vendt Ham ryggen.

Så sker der dette her med sygdom og ulykke, og du tror måske, at Gud nu har vendt DIG ryggen, for at straffe dig. Men det er en menneskelogik, som slet ikke er stor og klog og vis nok til at forstå Gud og Hans kærlighed. Det er ikke Gud, der har vendt dig ryggen. Han venter med åbne arme.

"Herre, lad figentræet stå et år til"...

Der er en særlig ting ved figentræet, som var og er et af de mest udbredte frugttræer i Palæstina. Det springer ud i april og har masser af løv. Og så bærer det frugt TO gange om året. I marts sætter det frugt første gang, de såkaldte tidlig-modne figner, som modnes i juni. Og dernæst sætter det frugt endnu en gang, den egentlige figen, den sildig-modne, som kan høstes i august.

Så det vil faktisk sige, at det kære figentræ, som vingårdsmændene og hans gartner forbarmede sig over, får endnu-endnu en chance for at bære frugt. Endnu-endnu en chance i forhold til dén ene chance, vi først troede, det fik.

I overført betydning, om os mennesker: Endnu-endnu en chance for omvendelse.

Og sådan har Jesus sin egen måde at fortælle lignelser på, så der altid er et ekstra lag.

Et ekstra lag af nedarvet viden og dybfølt troserfaring hos de tilhørere, der flokkedes om ham og enten reagerede med harme eller forbløffelse eller spontan tro, når de hørte hans lignelser.

Og de glemte dem aldrig, for lignelserne sagde: Vend dig om mod Gud. Både i almindelige hverdagstider og i afgørende øjeblikke. Når du leder efter mening.

Apropos – så lad mig slutte med at læse ét af de små stykker, som står at læse i Søren Ulrik Thomsens seneste bog, "En hårnål klemt inde bag

panelet":

Andagtsbogen til daglig læsning, som jeg købte i London, var en skuffelse, for hver eneste tekst havde samme pointe: "Thy will be done" (Ske din vilje).

Den er de vist sluppet let om ved, tænkte jeg irriteret og lagde den lille bog fra mig.

Men da jeg et par år efter alligevel ville kaste et blik i den, kunne jeg ikke finde bogen noget sted i lejligheden.

Tilgiv, at jeg så det som et tegn, for eftersom jeg ikke kunne slå op i den fysiske bog, måtte jeg så meget desto stærkere forsøge at fastholde dens tanke, som i mellemtiden var begyndt at dæmre for mig. For i en tilværelse, der hele tiden vokser én over hovedet, skønt man døgnnet rundt og selv i drømme forsøger at bemestre den, er det sværeste og vigtigste af alt i det mindste én gang om dagen virkelig at give op, kaste sine bekymringer på Gud og turde sige "ske din vilje". Amen.

Salmer:

10: [Alt, hvad som fuglevinger fik](#)

728: [Du gav mig, o Herre, en lod af din jord](#)

522: [Nåden er din dagligdag](#)

731: [Nu står der skum fra bølgetop](#)

42: [I underværkers land jeg bor](#)

**30/10 Prædiken til 23. søndag efter Trinitatis.
Mark. 12,38-44.**

"For et syns skyld".

Det er, hvad Jesus advarer os om i dag: at gøre godt og være et godt menneske, bare for et syns skyld. For at andre skal blive imponerede.

Nu er vi her i snart 500-året for starten af reformationen, så jeg kan lige minde om, hvad Martin Luther sagde om dette med de gode gerninger:

"Man bliver ikke et godt menneske af at gøre gode gerninger – men et godt menneske GØR gode gerninger". Automatisk, uden at tænke stort over det, uden at prale af det. Et godt menneske giver ikke penge til et velgørende formål for et syns skyld, for at andre skal beundre dets rigdom, men derimod af et godt hjerte.

KERTE KIRKE

Det er hyklerne, Jesus er ude efter i dag. Dem, der gør det gode, kun for et syns skyld, og fører sig frem. Og så kommer han med modeksemplet – han fremhæver et bestemt menneske som noget særligt. Netop fordi dette menneske, i manges øjne, ikke ER noget særligt.

Den gamle kone, en fattig enke, der lægger et par småmønter, alt hvad hun havde, i indsamlingsblokken. Hun kommer i fokus. Det har hun aldrig været før.

En anden gang skete der dét, at Jesus hev en lille dreng ind i midten af kredsene, pegede på ham og sagde: *"Han er den største blandt jer"*.

For det havde disciplene nemlig spurgt ham om: *"Hvem af os er den største og vigtigste?"* De gik ud fra som givet, at det måtte være én af dem. De var jo inderkredsen. Men nej, det lille barn var den største. Så kom den lille i fokus. Det havde han aldrig været før.

Der er sket ret meget på dét punkt i vores egen kultur. Vores dåbsbarn Alfred er garanteret i fokus, tidligt og sent, og det forstår man godt. For jer forældre er han den største, dét største, i jeres liv. Helt naturligt. Og andre har måske et gammelt menneske i familien, som fornuftsmæssigt og kynisk betragtet måske ikke er til så meget økonomisk og praktisk gavn. Men for familien, for børnebørn og oldebørn, er den gamle det bedste, de har, værdifuld og elsket. *"De gamle skal man ære, de unge skal man lære"*, lyder et nordisk ordsprog.

Men i Jesu beretninger om den fattige enke og den lille dreng, dér bliver de betragtet som unyttige og de mindste, af omgivelserne. Men så vender Jesus det hele på hovedet: De var i virkeligheden de største.

For den gamle gav til andre af næstekærlighed. Ikke af selvkærlighed.

Og den lille dreng havde kun sig selv at give. Sig selv og sin fremtid.

Og så er det ikke kun penge, man kan give af til andre. Vi kan give af os selv. Vores tid, f.eks. Vores tålmodighed. Og venlighed. Og vi kan give af dét, vi tror på, til andre.

Fortælle en historie om, at en barnedåb i familien, f.eks., er noget, der betyder noget. Det er traditionen, det er troen i jeres familie, det er

slægt, der følger slægters gang, som vi synger i *"Dejlig er jorden"*.

Det er en dag, der går ind i rækken af dage, hvor I kommer hen i kirken som en familie med et nyt, lille barn, der bliver en del af slægtens historie. Og i dag er jeres Alfred den største her i kirken, set med Guds øjne, selvom han med fornuftens øjne nok er den mindste.

Så er man ikke rig på penge, kan man give så meget andet: man kan give af sin tro, sætte sin person ind på at give af sig selv og være parat til også at modtage. For over for Gud er vi altid de modtagende: så må vi sætte os i barnets sted. Vi må bevare blikket for det mindste i det største – og for de mindste.

I H.C. Andersens eventyr [Nattergalen](#) er der en morale: Kejseren troede, at den mekaniske nattergal var bedre end den ægte nattergal, fordi den mekaniske sang så ensartet og pålideligt. Men den mekaniske gik i stykker: den er netop en maskine, der ikke har følelser og ikke kan bruges i nødens stund. Den ægte nattergal kunne bringe bud fra rigtige mennesker, om ægte følelser, til kejseren, og derfor sagde nattergalen til ham: *"Jeg skal synge om de lykkelige og om dem, som lider!"*

Jeg skal synge om ondt og godt, der rundt om dig holdes skjult!

Den lille sangfugl flyver vidt omkring til den fattige fisker, til bondemandens tag, til hver, der er langt fra dig og dit hof!"

Derfor var det også det eneste, der trøstede kejseren, da han blev syg: den ægte nattergals sang. Han savnede den. Og endelig kom den, den sad udenfor på grenen og sang for kejseren, for den havde hørt om hans sygdom. Og kejseren fik det straks bedre, og ville give nattergalen en kæmpe lønforhøjelse. *Hvad vil du have?* Og nattergalen sagde, at den havde fået sin løn af kejseren: den havde set en tåre i hans øje, første gang den sang for ham. Det var løn nok for nattergalen. Og den lovede at komme tilbage og synge for ham en gang imellem.

Og alle tjenerne troede, at kejseren var død, og de kom ind for at se til deres døde kejser – jo, der stod de, og kejseren sagde:

"God morgen!"

Og sådan fortæller H.C. Andersens eventyr os, at

KERTE KIRKE

også vi kan få besøg ind imellem af de sande følelser, den sande tro, den sande glæde – når vi glemmer hykleri og falskhed.
God søndag og god festdag!
Amen.

Kære Gud,
vi takker dig for alle de tegn, du sender os, fordi du lader os se det største i det mindste. Vi beder dig komme til os med mildhed, når vi pr. automatik tror på det mørke og kolde. Vær med os i tvivlen, i sygdom og i ulykke, hold din hånd over familier, små og store, og hver af os, både i glæde og sorg. Vær med vort dåbsbarn Alfred og alle omkring ham. Vær med os alle, og giv os glæden og trøsten i troen på din kærlighed.
Amen.

Salmer:

729: [Nu falmer skoven](#)

448, v. 1-3: [Fyldt af glæde](#) (før dåb)

448, v. 4-6: [Fyldt af glæde](#) (efter dåb)

294: [Talsmand, som på jorderige](#)

750: [Nu titte til hinanden](#)

6/11 Prædiken til Alle Helgensdag. Matth. 5,1-12.

Det er blevet tid at mindes. Stille. Eftertænksomt. Med sorg. Med savn. Med glæde og smil, for der var noget at glædes over, da det savnede menneske levede. Med vemod og tårer, fordi dén tid og dét menneske aldrig kommer igen.

Ved denne Alle Helgens gudstjeneste får vi lov til at være de salige, som sørger, for de skal trøstes. Måske giver vi også os selv lov til at være de sagtmødige, der skal arve jorden. Måske giver Gud os lov til at være rene af hjertet, så vi kan se Gud, og mulighed for at være de barmhjertige, så vi kan møde barmhjertighed.

Og hvem det så er, der skal give os lov til - for en stund? - at være de fattige i ånden, således at Himmeriget er vores – ja, det kan vi tænke over, mens vi sidder hér. Fattig i ånden – det betyder ikke, at man skal være evnesvag eller åndssvag for at forstå noget om Gud. For nu at bruge nogle forældede ord. Det betyder mere, at Gud *"bor hos den, der er knust, hvis ånd er nedbøjet, for at oplive den nedbøjede ånd og oplive det knuste hjerte"*, som profeten Esajas siger et sted.

En nedbøjet ånd kan vi have, når modgangen – både udefra og inde fra os selv – bliver for stor at bære alene. Mange af jer, der har prøvet at miste, har også prøvet at føle magtesløshed i dén proces, der førte til det elskede menneskes død. *"Jeg er magtesløs"*, tænkte vi og ønskede os ind imellem en større magt, end vi overhovedet kan forestille os. En magt til at udfri den syge – til en hurtigere død eller til fortsat liv, til at blive rask.

Gik man os helt på klingen, vidste vi i nogle tilfælde godt, at det første ville være det bedste. For den syge og døende. At den syge blev udfriet af Gud, til døden. Men hvis den syge selv håbede på udfrielse til at få det bedre, da håbede vi måske sammen med den syge. Og havde den tunge lod at vide noget andet sammen med Gud. Og da var det os med den nedbøjede ånd og det knuste hjerte. Os, der var de fattige i ånden. Og det er vi måske endda endnu, som vi sidder hér.

I nogle perioder af sit liv har man det faktisk, som om der hele tiden er syge mennesker i familie og omgangskreds at tage vare på og være ængstelig for. Dertil er næsten kun at sige, at jo flere mennesker, der har været omkring én, jo flere vil der være at følge til det sidste.

Sorg er kærlighedens pris, som man siger. Pris i mere end én betydning: Vi betaler en pris for at have haft kærligheden: sorgens pris. Men vi priser

KERTE KIRKE

også kærligheden, gennem sorgen. Sætter pris på det savnede menneske, i betydningen holder af det, giver det betydning for vores liv, som det er levet.

Og til alle, som tænker, at sorgen går over, sådan hér med et knips, når der er gået en rum tid, vil jeg sige: det gør den ikke. Sorg går ikke over. Sorg er et nyt landskab, vi skal til at finde rundt i. Den døde er væk, men lever stadig i os. På sin måde. Og dét bliver ved, til vi selv lukker vore øjne for sidste gang. Så det kan vi lige så godt bruge på bedste vis ved at tale med hinanden om dem, vi har mistet. Dele erindringer. Glæden. Sorgen. Lettelsen. Forfærdelsen. Humoren. Og alt det andet midt imellem. Alt, hvad Gud gav os med de mennesker, vi har kendt.

Døden er tabu i Danmark. Det er der nogle, der siger. Det bør den ikke være. Netop for at ære vore døde, skal vi give dem plads. I vore hjerter. I vort liv. For med Jesus Kristus gik dét i opfyldelse, som vi hørte fra Johannes' Åbenbaring:

*"Nu er Guds bolig hos menneskene,
han vil bo hos dem,
og de skal være hans folk,
og Gud vil selv være hos dem.
Han vil tørre hver tåre af deres øjne,
og døden skal ikke være mere,
ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine skal
være mere".*

Vore døde er nu hos Gud. Og de er i vor erindring. Engang var det dem, der var de salige i ånden og stod ved DERES elskedes dødsleje og grav. Slægt skal følge slægters gang.

Nu står vi hér, fattige i ånden, sørgende og sagtmødige.
Tænder et lys, tænker på dem.
Og takker Gud for opstandelsen og livet.
Amen.

729: [Nu falmer skoven](#)

552: [Nu har du taget fra os](#)

759: [Nu hviler mark og enge](#)

787: [Du, som har tændt millioner af stjerner](#)

13/11 Prædiken til 25. søndag efter Trinitatis. lukas 17,20-33.

Nu er der ikke meget kirkeår tilbage. På søndag er det den sidste søndag i kirkeåret. Og dernæst begynder adventstiden – 1. søndag i advent d. 27. november. Vi bevæger os i den sidste tid – af kirkeåret.

Det viser denne søndags tekster ved at fortælle om de sidste tider. Om hvordan dén verden, vi kender, uundgåeligt bevæger sig mod noget ukendt. De fortæller om, hvordan skyerne gråner, i bogstavelig og i overført betydning. Hvordan træerne fælder løv, går i sig selv, lukker sig inde bag en kold skal. Men enhver ved, at der på trods af dét stadig er liv derinde bag det barkedede ydre. Der ligger et håb om liv gemt derinde.

Som den ældgamle visdom siger i Jobs Bog:
*For et træ er der håb,
hvis det fældes, kan det skyde igen;
det holder ikke op med at sætte friske skud.
Selv om rødderne i jorden er gamle,
og stubben dør i mulden,
gror det igen, så snart det mærker vand,
og sætter grene som et nyplantet træ.*

I går så jeg et træ blive plantet. Så, hvordan kompetente og stærke mennesker gravede op, satte træet ned, gødgede jorden, vandede, satte støtte op omkring det og pakkede barken fint ind. Alt sammen med naturens egne materialer.

Så holdt de en tale for træet, om dets rødder, dets stamme og dets grene og blade. Der sad 3 blade på træet. 3 blade. Som et budskab om

KERTE KIRKE

Treenigheden, for det lå i luften, at fra nu af tog Vorherre over. Ganske vist skulle vi vande træet til foråret og holde øje med det. Sådan som mennesket har fået til opgave, fra starten, i Paradisets Have. Du skal passe det. Passe på det.

I har måske hørt beretningen om, hvordan Martin Luther engang blev spurgt, hvad han ville gøre, hvis han fik at vide, at jorden skulle gå under i morgen. *"Så ville jeg plante et træ. I dag"*! var hans svar.

Dermed har vi fået svar på, hvad vi skal gøre med de bekymringer, vi har, om fremtid, undergang og intethed. Vi skal gøre dét lidt, et lille menneske kan, i den store sammenhæng. Vi skal handle til liv. Ikke til død. Vi skal handle til liv. I dag.

Gud handler til liv på det store plan. Til alle tider. Vi skal gøre det i det små. I dag. Plante et træ. Hjælpe de mennesker, vi færdes iblandt. Det er ikke meget, vi kan gøre, i det store perspektiv. Men vi kan handle til liv, i det små. Handle, som var Gudsriget allerede midt iblandt os. *"Hov, hov, det er det jo også"*! siger det ene kloge hoved. *"Nej, det er ej, Gudsriget kommer først, når Jesus kommer tilbage"*! siger det andet kloge hoved.

Stor diskussion, om dén Evangelietekst, vi har hørt i dag, hvor Jesus svarer på spørgsmålet: *"Hvornår kommer Guds rige"*?! Lad os starte med at sige, at Jesus ikke sætter nogen dato på. Vi får ikke nogen udløbsdato på verden, som vi kender den i dag, ikke nogen sidste salgsdag eller mindst holdbar til. Men Jesus siger: *"Guds rige kommer ikke, så man kan iagttage det; man vil heller ikke kunne sige: Se, her er det! eller: Se dér! For Guds rige er midt iblandt jer"*.

Det betyder – tror jeg – følgende: Guds rige er her allerede nu – men det er her endnu ikke. Guds rige findes, som et faktum – men det findes endnu ikke som et konkret rum, man kan være så heldig at få lov at flytte ind i, 24 timer i døgnet. Guds rige er her allerede nu, midt iblandt os – og endnu ikke, som udfoldet. Hvis I spørger mig, så tror jeg, vi skal henføre spørgsmålet til dén kategori, der hedder: *"spørgsmål, jeg engang skal få svar på"*.

For *"Endnu ser vi i et spejl, i en gåde – men da skal vi se ansigt til ansigt"*, som Paulus skriver. *"Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud"*. Det sætter jeg fuldstændig min lid til.

I menneskelivet går vi rundt og fatter ikke ret meget. Det er skjult for vore øjne, som Jesus siger. Derfor forstår vi heller ikke til fulde, hvad det betyder, at Gudsriget ikke kommer, så vi kan iagttage det, og sige: *"Se, dér er det"*!

Men gør det så meget? Vi kan jo stadig lade videnskaben og vores egen nysgerrighed arbejde med dét, den nu kan forstå og fatte, og dernæst lægge resten i Guds Hånd. Og sådan har det altid været. *"De spiste og drak, købte og solgte, giftede sig og blev bortgiftet, plantede og byggede"* som vi hørte Jesus sige i dag – indtil der pludselig skete et eller andet, der standsede alt dette hverdagsliv. Men det betød da ikke, at Gudsriget ikke længere fandtes.

Ligeså sker der ind imellem noget i vort eget liv, som ikke ligefrem slår os ihjel, men som får os til at standse op, fordi vort liv nu er totalt forandret – men det betyder da ikke, at Gudsriget ikke længere findes.

Vi er blot blevet mingeleret lidt rundt på i forhold til dét, der før var omdrejningspunktet i vort liv.

Vi skal langsomt vendes mod lyset igen. Rødderne er der stadig, som hos det fældede træ. Det holder ikke op med at sætte friske skud. Selv om rødderne i jorden er gamle, og stubben dør i mulden, gror det igen, så snart det mærker vand, og sætter grene som et nyplantet træ".

For et træ er der håb. Det er der også for et menneske. *"Kan én, der er død, få liv, da ville jeg holde ud alle min trængsels dage, til afløsningen kom"*.

Det kan vi – holde ud gennem vinterens mørke og kulde, indtil foråret kommer med lys og friske blade. Holde ud, når menneskelivet byder os mørke og triste stunder, indtil vi atter blidt vendes mod lyset.

Og endelig – plante et træ, på trods af alt. Om så jorden gik under i morgen, da ved vi, har Gud

KERTE KIRKE

plantet en have til os hér, og lagt Gudsrigets håb i vort hjerte.

Amen.

Salmer:

733: [Skyerne gråner](#)

527: [Når syn og hørelse forgår](#)

28: [De dybeste lag i mit hjerte](#)

321: [O kristelighed!](#)

279: [Venner, lad kun skyer gråne!](#)

27/11 Prædiken til 1. søndag i advent.

Mat. 21,1-9.

Orte Kirke 27/11.16 kl. 15.00, med Frøbjergkoret.

Har I hørt eventyr om raske svende og skønne møer? Om høviske riddere, som breder deres kappe ud for skønjomfruen, når hun i sine fine sko skal over det mudrede sted i skov eller park? Eller set en høflig herre lægge sin jakke om skuldrene på en frysende dame? Eller set en mor give sin jakke eller et tæppe til sit barn, der nok alligevel skulle have haft en trøje med...

Da ved I, at der er noget over dette med at "give sin kappe" og dens varme og beskyttelse til en anden. Man ofrer i situationen noget dyrebart af sit eget for at vise et andet menneske sin kærlighed, sin respekt, sine inderste følelser. Hvad hvis mor selv kommer til at fryse? Hvad hvis ridderens kappe bliver snavset af at blive trådt på?

Disciplene lagde deres kapper på æslet, som Jesus skulle ride på. Hvad hvis kapperne kom til at lugte

af æsel? Det betød ikke noget, for de mærkede, at noget særligt var på spil denne dag, denne palmesøndag, hvor Jesus red ind i Jerusalem på æslet. Folkeskaren bredte deres kapper ud på vejen, som Jesus skulle ride hen over. Kapperne blev helt sikkert støvede og ækle af det, måske kom der oven i købet æselmøg på. Det gjorde ikke noget, for de mærkede, at noget særligt var på spil denne dag, denne palmesøndag, hvor Jesus red ind i Jerusalem på æslet.

De ofrede i situationen noget dyrebart af deres eget. Deres kappe. Garanteret deres eneste kappe, for de flestes vedkommende. Dén skulle Jesus ride hen over.

Og da var det påske, i Jerusalem. Med Jesus som Herren. Påsken blev til, som kristen højtid. Og palmesøndag blev dét dørtrin, som vi betræder hvert år på vej mod langfredags sorg, men dernæst påskedags glæde.

I dag, 1. søndag i advent, hører vi så nøjagtig den samme Evangelietekst, som vi hører palmesøndag.

Den eneste tekst, vi hører to gange på et kirkeår: 1. søndag i advent og palmesøndag. Hvorfor?

Fordi begge dage er forventningsdage. Forberedelsesdage. Vi venter på noget godt. Palmesøndag venter vi på påskedags opstandelse. 1. søndag i advent venter vi på julens glæde, Jesusbarnets fødsel. På englens, der sang på marken, da barnet var født.

Og da var det jul, i Bethlehem. Med Jesusbarnet som Herre. Julen blev til, som kristen højtid. Og 1. søndag i advent blev dét dørtrin, som vi betræder hvert år på vej mod julens glæde.

Og dermed kan man godt komme til at tænke på, at der dog er meget at glædes over i livet. At man kan glædes over slægt, der følger slægters gang, som vi synger i "Dejlig er jorden". At vi kan mødes til adventsgudstjeneste med dejlig korsang i dag. Synge de salmer til advent, som vi vender tilbage til år efter år. Mærke forventningen før jul – tænke tilbage på de gange i løbet af året, hvor vi har været glade. Mindes med vemod de gange, hvor vi har følt sorg.

KERTE KIRKE

Advent er netop dén tid på året, hvor dét følelsesregister, som vi har, får lov at blive udfoldet her i kirken.

”Ude i samfundet” er der måske en forventning om, at vi skal være glade hele tiden, og købedygtige.

I kirken får vi lov til at stå ved alle vore følelser. Glæden er ikke ”finere” end sorgen. Og omvendt. De er der begge to, ofte samtidig, uden at ophæve hinanden. Over for Gud har man lov at have det, nøjagtig som man har det. Så er man nøjagtig dér, hvor meningen er.

Glæden er i liljen på marken og fuglen under himlen, siger Søren Kierkegaard - med henvisning til Jesu ord om, at Liljen arbejder ikke, den spinder ikke – og alligevel er end ikke Kong Salomon i al sin pragt klædt som én af dem. Glæden er den nærværende tid. At være sig selv nærværende. Og glæden er i vores viden om, at selv når der er sorg – så kan vi kaste al vor sorg på Gud. Selv når det bliver jul, og alle synes at være så glade, kan der hos os være dette lille stik af sorg – det er Julesorgen, som Grundtvig kalder det.

Netop dette, at der er så meget glæde omkring én, mens man måske har mistet én, man havde kær, siden sidst det var jul. Eller for længe siden, og man bliver mindet om det, fordi man synes, man burde være glad og intet andet. Dén sårbarhed har vi alle, og vi har lov til at have den.

Og vi ved jo, at de, der lagde deres kapper foran Jesus for at hylde ham i en glædesrus, havde det på samme måde. De var også sårbare midt i glæden. De blev også skuffede over, at Jesus ikke var en superhelt langfredag. Ligesom der var en del, der fik betænkelige rynker i panden ved tanken om, at Himmelkongen åbenbart ikke skulle fødes på et slot, men i en stald og lægges i en krybbe! Og sidenhen ride på et simpelt æsel.

Men sådan var det. Sådan fejrer vi det i den kristne højtid, i den mørkeste del af året, her i vores del af verden. Dér blev glæden født, og født igen år for år. Og så bliver det jul, i alverden. Amen.

Salmer:

74: [Vær velkommen, Herrens år](#)

78: [Blomstre som en rosegård](#)

84: [Gør døren høj](#)

87: [Det første lys er Ordet](#)

Frøbjergkoret sang:

”[Maria gennem torne går](#)” (præludium)

”[Nu tændes 1000 julelys](#)” (efter Trosbekendelsen)

”[Forunderligt at sige](#)” (efter prædikenen)

”[Engle fra Guds høje himle](#)” (Postludium)

4/12 Prædiken til 2. søndag i advent.

Lukas 21,25-36.

På væggen i mit arbejdsværelse hænger gamle billeder af slægten, der hænger gamle ikoner og nye ikoner, der hænger en engel fra mine bedsteforældres juletræ. Og der hænger en månedskalender, også med ikoner.

En kalender, som ofte viser sidste måneds blad et stykke hen i den aktuelle måned, fordi jeg ikke lige har haft tanke for at vende bladet i tide. Sådan har tiden det med at overhale én.

Det skulle lige have været i min barndom, i december måned – da skulle jeg nok huske at åbne en låge i julekalenderen hver morgen, så snart jeg vågnede. Jeg var vældig spændt hver morgen – men efterhånden som jeg blev større, blev jeg måske lidt mere skuffet, når jeg så, hvad der gemte sig bag lågen. ”Nåh, ikke andet”, tænkte jeg så og kiggede på dét lille billede, der nu var bag lågen. Da først jeg nåede dét stadium, var selv ikke d. 24. decembers strålende juletræ bag lågen så interessant. Man vidste jo ligesom, at det var der. Jeg mærkede det selv, at forventningen dæmpedes med alderen. I dag findes der pakkekalendere med små overraskelser hver dag. Bare nu ikke der er skuffelser bag papiret!

Og så er det så lige, at man skal tale alvorligt til sig selv og se at finde tilbage – til forventningen. For når jeg kigger på oldeforældrene på væggen, ved jeg da godt, at de slet ikke kom i nærheden af dén julefejring i form af mad og gaver, som mennesker oplever i dag. Deres glæder fandt de i betydeligt mindre ting. Men hvad det så var, er svært at sige.

KERTE KIRKE

Men af gamle breve kan jeg se, at det altid var med begreber fra troens verden, de beskrev glæden. De var nok også bange på en anden måde, end mennesker er bange på i dag. De var bange for Dommedag. Dét, der står i dagens Evangelietekst:

"Tegn i sol og måne og stjerner, havets og brændingens brusen, Himlens kræfter der rystes". De var bange, for der stod i Bibelen, at der var grund til at være bange.

De fleste mennesker i dag er også bange. Bange for klimaforandringer, smeltende indlandsis, øer og kyster, der bliver oversvømmet. Store jordskælv, orkaner og meteorer med kurs mod jorden. Dén slags, som vi danskere kan håbe, går forbi os. Men som helt sikkert bliver andre landes skæbne. Og måske hele jordens.

Og hvis jeg så siger, at der er en vis, slående lighed mellem det, der står i Bibelen, vi skal være bange for, og dét, som vi reelt er bange for i dag med klimaforandringernes følgevirkninger – så er det altså ikke fordi jeg vil ødelægge jeres gode humør og være dommedagsprædikant. Så er det bare, fordi ligheden er slående.

"Havets og brændingens brusen". "Himlens kræfter skal rystes". Hvad er da forskellen mellem ordene hér og klimaforandringerne? Det beskriver faktisk det samme. Og alligevel er der en forskel.

Det er Jesus. Som altid. Det er altid Jesus, der gør forskellen. For midt i alt dette skal Jesus komme i en sky med magt og meget herlighed. Og da kan vi rette os op, løfte vore hoveder, for vor forløsning nærmer sig. Så var det ikke håbløst alligevel.

Så nok er det ikke hyggesnak, vi får fra Evangeliet i dag. Men det er en opfordring til ikke at sløve hen, for vi får brug for årvågenhed og for at være nærværende i verden med alt, hvad vi er, hver især.

For nylig opdagede jeg en læsefejl, jeg havde begået i mange år. Vi skulle holde bisættelse for en gammel smedemester, og jeg huskede på et gammelt bibelcitater i min mors konfirmationsbibel, som min morfar havde skrevet til hende. Dét citat ville jeg gerne bruge til smedemesteren. Jeg havde altid læst den således:

*"Den evige Gud
er en Bolig,
og henede er
den evige arne"*.

Arne – sådan i betydningen ildsted, hvor den gammeldags smed stod med sit arbejde. Citatet stammer fra 5. Mosebog kapitel 33, vers 27. Det kan sagtens være, at I kender det. Men det er så langt og dybt inde i Mosebøgerne, at de færreste finder det, for alle er for længst sprunget videre til Josua, Dommerbogen, Esajas, Salmernes Bog og hvad der ellers er af rigdomme i Det Gamle Testamente. Men nej, ikke min morfar.

Og så var det, jeg fandt ud af, at der jo slet ikke står *"den evige arne"*. Det vidste I måske godt. Der står *"de evige arme"*. Sådan nogle arme, hvor der for enden sidder hænder. Så der står altså:

*"Den evige Gud
er en Bolig,
og henede er
de evige Arme."*

Den nye oversættelse fra 1992 er lidt anderledes, man bliver sprogligt klogere, måske. Men meningen er stadig, at Gud bor i Himlen, men at Han har arme, der kan række helt hened. Henede er Guds evige arme. Og hænder. Også på en 2. søndag i advent, hvor vi med forventning imødeser Herrens komme. Og som så mange tidligere år synger vi adventssalmerne. De salmer, der handler om Herrens komme. "Vær velkommen, Herrens år", f.eks., som vi skal slutte med at synge i dag. "Ventus" betyder komme på latin, og "Adventus" betyder noget, der kommer til os. Det er en dobbelt betydning.

Kristendommen fødtes i Møllehave, men, som Johannes Møllehave siger et sted, *"det rykker, gennem Grundtvigs danske tekst, ind i vores stuer og siger velkommen her hos os, i Danmark"*. Denne tro har vi nedarvet, gennem generationer. Møllehave fortæller også om en altertavle, som kunstneren Bjørn Nørgaard har udformet. På tavlen ser man et kors med en dna-streng, der snor sig op ad korset. Han forbinder altså det, at vi nedarver, med en dna-streng, der snor sig op ad korset. På et tidspunkt var der nogle børn, der så

KERTE KIRKE

altertavlen. Én af dem sagde:
"Nå, det skal nok symbolisere mennesker, der kommer op nede fra jorden". Men så var det et andet barn, der sagde: "Nej, jeg tror, det viser Gud, der kommer ned til os". Og dét havde barnet jo ret i. Det er Gud, der kommer ned til os. I Jesusbarnet. I Kristus. Det er dét, vi venter på i adventstiden. Som generationerne har ventet siden selve julenat i Bethlehem. Der har været forskel på vores måde at vente på. Men der har aldrig været tvivl om, at vi ventede - på noget glædeligt. Amen.

Salmer:

78: [Blomstre som en rosegård](#)

87: [Det første lys er Ordet](#)

80: [Tak og ære være Gud](#)

273: [I verden er ej nød så stor](#)

74: [Være velkommen, Herrens år](#)

4/12 Prædiken til 3. søndag i advent.

Matth. 11,2-10.

[Luciaoptog](#) ved konfirmandeleverne

Johannes Døberen kom i fængsel, fordi han havde kritiseret kongens måde at leve på. Kongen hed Herodes Antipas, altså ikke den samme, som er kendt for at slå alle drengbørn under 2 år ihjel for at slippe af med Jesusbarnet. Men han fik ham jo ikke!

Men denne Herodes Antipas var heller ikke nogen særlig hyggelig fyr. Han havde smidt sin første

kone ud og giftet sig med en ny. Det kunne så være, hvad dét var. Men den første kone var prinsesse, datter af en anden konge, som hed Aretas.

Kong Aretas blev sur, fordi Herodes havde smidt hans datter ud, og gik i krig med Herodes. Og selvfølgelig vandt Aretas krigen, fordi kong Herodes havde travlt med sin nye kone, som i øvrigt var hans svigerinde, Herodias.

Det var hende, der havde en datter, der dansede for kongen, og derfor fik et ønske opfyldt. Nemlig Johannes Døberens hoved på et fad. Dét syntes hendes mor, at hun skulle ønske. For Johannes Døberen var besværlig, udfordrede magthaverne.

Johannes Døberen blev altså henrettet. Det har vi Det Nye Testaments ord for. Og det kan vi også læse hos en historieskriver fra dengang, som skrev dén tids historiebøger. Historieskriveren hed Josefus. Han har derimod ikke skrevet noget om Sankta Lucia. Og det har Bibelen heller ikke. Historien om Lucia er en folkelig legende, som konfirmanderne tidligere fortalte os om.

Men fælles for Johannes Døberen og Lucia er en stærk tro – og så dét, at de ikke udnyttede deres indflydelse og position til egen vinding. På én eller anden måde er de en slags engle i menneskikkelse.

Det siger Jesus selv om Johannes Døberen, for Gud har sagt: "*Se, jeg sender min engel foran dig, han skal bane din vej for dig*". Johannes Døberen er en engel, som skal gå foran Jesus, bane vejen for ham, gøre hans stier jævne. Sådan at lyset, det sande lys, Jesus, kan komme frem til mennesker.

Lucia levede i dén tid, hvor det var forbudt at være kristen. Det var kejseren, der var Gud. Og en ung pige som Lucia skulle bare være glad, hvis hun kunne finde sig en mand. Men Lucia svarede på sin mors helbredelse ved at blive kristen, selvom det var forbudt. Og dermed blev hun dét, som Jesus beskriver: "*Salig*". "*Salig er den, der ikke forarges på mig*". Hvad mener han mon med dét?

I "Bibelen på hverdagsdansk" står det på denne måde, at Jesus siger: "*Velsignede er de, som ikke*

KERTE KIRKE

vender mig ryggen". Som man gør, når man bliver flov over at vise, at man kender nogen. Flov over, at man kan lide nogen. Flov over, at man tror på nogen. På Gud. På Jesus. Det skal man ikke være flov over. Det skal ikke få nogen til at vende ryggen til Jesus og dét, han siger.

I legenden om Lucia er Lucia på sin vis i samme situation, som da disciplene flygtede langfredag. Og apostlen Peter, som Peterskirken i Rom er opkaldt efter, sagde om Jesus: *"Nej, ham kender jeg da ikke"*. Peter var ikke alene flov over at kende Jesus. Han var også bange. Det kan man da godt forstå. Men sidenhen, da han kom til Rom, var han ikke bange mere. Men så blev han altså også henrettet. Suk. Altså en dag, hvor der fortælles om 4 personer, der endte med at blive henrettet: Jesus selv. Johannes Døberen. Apostlen Peter. Lucia.

De var ikke flove over deres tro. De stod ved den. Johannes Døberen var mere end en profet. Han var dén engel, der skulle bane vejen for Jesus.

I hverdagen kan vi måske også finde på at gå rundt og sige til en hjælpsom og sød ven: "Du er en engel"! Det må vi godt sige, for det betyder blot, at vi godt ved, hvad det går ud på: at engle repræsenterer det gode og uselviske, det, der – næsten – er for godt til at være sandt.

Der er ingen af os, der er så super fantastiske, at vi er engleagtige hele tiden. Vi er trods alt kun mennesker. Men vi kan da prøve at være gode ved hinanden. Det er egentlig også derfor, vi er

trukket i de hvide dragter i dag, og bærer lys ind. I forventning om julen:

*"I nat der tændes julelys på jord
og Guds engle kommer til os, hvis vi tror –
Lad lyset brænde i vort sind.
Luk julefreden ind.*

*Gud, lad din engel dale til vor jord
og lad julefreden sænkes, hvor vi bor.
Når lyset brænder i vort sind,
har freden fundet ind" ...
Amen.*

Salmer:

87: [Det første lys er Ordet](#)

0: [Nu tændes 1000 julelys](#)

121: [Dejlig er jorden](#)

24/12 Prædiken til juleaften.

Lukas 2,1-14.

I 1849 sad den engelske forfatter Charles Dickens og kiggede ud på verden. Og på sin familie. Industrialiseringen var i gang, Dickens havde skrevet sine store succeser - Oliver Twist, Nicholas Nickleby – og Et Juleeventyr.

Han var journalist og dygtig til at skrive. Og dét selvom han ikke havde gået så særlig meget i skole som barn. Han havde nok mere gået i dét, vi plejer at kalde Livets Skole: i Londons barske gader. Dér havde han lært mange ting, som han senere brugte i sine bøger.

KERTE KIRKE

Dickens og hans kone Catherine fik 10 børn. Så blev de så godt nok også skilt, i 1858, men det er en anden historie. I 1849 var de sammen, havde deres børn – og disse børn skulle vide noget om Jesus og kristendommen. Derfor havde Dickens fortalt børnene hele historien om Jesus, og nu blev fortællingen til en bog: "Vor Frelasers liv".

Dickens skriver i sit forord:

"Mine kære Børn!

Jeg vil så gerne, at I skal vide noget om Jesus Kristus, for ham må enhver kende. Aldrig har nogen levet, som var så rar og god som han var, han hjalp alle, som havde det slemt; dem, der havde løjet, hjalp han, saa de tabte lysten til at lyve; og han hjalp de fattige og de syge og de bedrøvede, ja selv det allerelendigste menneske, som vendte sig til ham, hjalp han, ingen viste han fra sig.

Og nu er han i Himlen, og I ved jo, at Far og Mor en Gang skal dø, og I ved, at også I engang skal dø, og saa håber vi, at hele vores lille familie skal mødes igen i Himlen. Men alt det om Himlen kunne vi slet ikke vide noget om, hvis Jesus ikke havde været iblandt os, og vi når ikke Himlen, hvis vi ikke kender ham og holder os til ham".

Og så genfortæller Charles Dickens hele fortællingen om Jesus, startende med hans fødsel, som vi fejrer i dag, juleaften. En rar blanding er det, af fortælling og små bemærkninger til opdragelse af de små og lidt større børn.

"Det er længe siden, han blev født – 2000 år siden. Han blev født i en lille landsby i Palæstina, der hed Bethlehem; den lå omtrentlig 8 kilometer syd for landets hovedstad.

Hans plejefar, der hed Josef, og hans mor, der hed Maria, boede i en lille by, der hed Nazareth, og den lå omtrent 100 km nord for hovedstaden i en landsdel, der hed Galilæa.

Så udsendte Roms mægtige kejser befaling om, at der skulle afholdes en folketælling, og at enhver mand skulle lade sig indtegne på folketællingslisterne i den by, hvor hans slægt stammede fra.

Derfor måtte Josef og Maria foretage den lange og besværlige rejse fra Nazareth til Bethlehem, og nu kan I selv regne ud, hvor lang den rejse var."

Så har Dickens nok holdt en lille pause og givet de store børn lejlighed til at gøre regnestykket op: Hjembyen Nazareth 100 km nord for Jerusalem + fødebyen Bethlehem 8 km syd for Jerusalem = 108 km.

Pyha, og de små har af de stores regnestykke forstået, at det var langt for Josef og æslet at gå, og langt for Maria at sidde med sin store mave på æslet.

Og så var der ikke engang en seng, de kunne få at sove i, da de endelig nåede frem.

Men så alligevel, ethvert barn kender heldigvis beretningen, og Dickens fortæller om - stalden:

"Og tænk jer – i denne stald blev Jesus Kristus født. Og I kan nok forstå, at i sådan en stald var der ingen vugge med bløde puder og fine lagner, mage til den, som lillesøster har.

Men I ved nok, at i en stald er der noget, man kalder en krybbe; det er noget lignende som en terrin, bare noget længere, og så er den af træ. Dén stikker hesten sin bløde mule ned i for at æde det foder, man dér har lagt til den.

I sådan en tom krybbe måtte Maria lægge sin lille dejlige dreng. Og dér faldt han i søvn".

Og børnene blev stille, for hvor ofte havde de ikke hørt ordene: "Sshh, vær stille - Lillesøster sover".

Og nu vidste børnene, hvordan det gik til, da Jesus blev født i Bethlehem. Den dejlige beretning om julenat. Men de får naturligvis også i bogen alle de barske fortællinger, også dén om Langfredag og døden på korset.

I vore dage viser fjernsynet ofte filmatiseringer af Charles Dickens' fortællinger her op mod jul. F.eks. "Et Juleeventyr" om den stenrige og nærige Scrooge, der er så nærig, at han vil springe julen over. Og da især dén del af julen, der handler om at glæde andre og gøre deres liv til at holde ud.

For os, foran skærmen, kan det være svært at holde ud at se på de rå og hjerteløse personer, der gør alt for at holde næstekærligheden væk. Det kan være svært undervejs at tro på, at "Det ender godt".

Det er måske også sådan, vi kan have det, når vi i denne jul kigger os omkring i verden, mod den tragiske by Aleppo og også mod den helt nære

KERTE KIRKE

europæiske verden, danskernes yndlings by Berlin.

Ender det godt? Bagklogskaben vil vide at fortælle om det, i fremtiden.

Charles Dickens ville næppe have kunnet forestille sig de dilemmaer, nutidens mennesker står i. Men han ville nok sige, at det til enhver tid og enhver menneskehed handler om dét, han lærte sine børn: at elske Gud og elske sin næste. Ud over Fadervor lærte han sine børn en morgenbøn og en aftenbøn.

Morgenbønnen lyder således:

"Kære Herre Jesus! Det største bud, du har givet os, er at vi skal elske Herren vor Gud af hele vort hjerte og af hele vor sjæl, og at holde lige så meget af vor næste som af os selv.

Hjælp os derfor i dag til at være kærlige og venlige mod alle.

Vi vil jo gerne, at de skal være kærlige og venlige mod os. Amen".

Så kan vi alle forstå det.

Og nikke lidt med et smil, når vi hører i børnenes aftenbøn, at det er en bøn til Gud, hvori det bl.a. hedder: *"Velsign far og mor, bror og lille søster, alle mine slægtninge og kammerater. Gør mig god, hjælp mig, så jeg aldrig lyver. Gør mig venlig over for mors husassistent og over for alle fattige"...*

Ja, hver tid har sine personlige bønner til Gud. Men Fadervor er det samme, som det altid har været. Og julens budskab også det samme, vidunderlige:

"I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren". Amen.

Lad os bede Fadervor sammen:

Fader vor, du som er i Himlene,
helliget vorde dit navn, komme dit rige.
Ske din vilje, som i Himlen, således også på jorden.
Giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld,
som også vi forlader vore skyldnere.
Og led os ikke i fristelse, men fri os fra det onde,
thi dit er riget og magten og æren i evighed.
Amen.

Salmer:

94: [Det kimer nu til julefest](#)

121: [Dejlig er jorden](#)

104: [Et barn er født i Bethlehem](#)

119: [Julen har bragt velsignet bud](#)

120: [Glade jul](#)

25/12 Prædiken til juledag. Lukas 2,1-14.

For nogle har der været mange julemorgener i deres liv. For andre, børnene og de unge, har der endnu ikke været så mange. Og med julemorgen mener jeg altså juledags morgen.

Dén morgen, hvor juleaftens gavepapir er lagt væk, forventningerne om den gode juleaften blev indfriet, eller de blev ikke indfriet helt. Men julefrokosterne venter. Samværet med familien og vennerne.

Én af de bedste julemorgener, jeg selv kan mindes, var egentlig ikke noget særligt. Jeg var helt ung, hjemme på julebesøg i barndomsbyen, og gik en tur tidligt om morgenen på den stille vej. Julemorgen. Det var lige blevet lyst, og der var virkelig – helt stille.

Der lå sne - lige tilpas meget og lige tilpas lidt sne, helt kridhvid, for den var faldet i løbet af natten. Så det var et eventyrlandskab. Uspoleret, smukt, ingen biler havde kørt på sneen, ingen andre havde endnu sat deres fodaftryk. Det gjorde de så heldigvis lidt senere, da folk gik og kørte til kirken på toppen af bakken. Men man føler sig vel altid lidt privilegeret og næsten ærefrygtig, når vejen hen over sneen er ubetrådt, og verden dermed nærmest er som skabt på ny. Ja, det rigtigste er vel at sige, at man

KERTE KIRKE

da føler verden som netop – skabt. Gudskabt. Dét syn af landskabet julemorgen var så afgjort bedre end alskens julegaver. Og det var nok, fordi det i sig rummede bevidstheden om, at livets gave – skabelsens gave – er den største gave af alle.

Vi hører om det i Det Gamle Testaments allerførste ord, i 1. Mosebog: *"I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden"*. Det første, Gud skabte, var lyset. For der var tomhed og øde. Og der var mørke. Gud sagde da: *"Der skal være lys"*! Og der blev lys.

Julenat i Bethlehem sker noget, der direkte sender tanker hen mod skabelsens lys. Esajas forudsiger det: *"Det folk, der vandrer i mørket, skal se et stort lys. Lyset skinner for dem, der bor i mørkets land"*.

Og evangelisten Lukas beretter om det i julens Evangelium: Hyrderne på marken ligger i mørket og holder nattevagt over deres dyr. Pludselig står Herrens engel foran dem, og så bliver de, de fattige hyrder – omstrålet af Herrens herlighed, af Herrens lys.

Måske har I set billeder, malerier, af Herrens engel, som er omgivet af et særligt, stærkt strålende lys. Det specielle ved julenat er, at englen ikke beholder dette lys for sig selv. Gud beholder ikke lyset for sig selv. Nej, det er hyrderne på marken, de ganske almindelige mennesker, som bliver omgivet af dette himmelske, ganske særlige lys. Herrens herlighed. Herrens lys. Det himmelske lys, som julenat kommer ned til os. På jorden. Til ganske almindelige mennesker. Hvis det så er dét, man i ganske særlige øjeblikke kan få lov at opleve et glimt af her i sit jordiske liv, så skal man bare være glad.

Hvis vi skal være helt nøgterne, så er juledags morgen i Danmark de fleste år sikkert grå og overskyet. Sådan statistisk set. Jeg så en oversigt over, hvor mange gange der de sidste 100 år har været hvid jul i Danmark. Således at 90 % af landet er dækket af mindst 0,5 cm sne. 9 gange siden år 1900. Sidste gang var julen 2009 og 2010, og det er vi nok flere, der husker. Til gengæld er der noget, der hedder lokal, hvid jul, og det sker i gennemsnit hvert 3. år. at der

nogle steder i Danmark, men ikke alle, ligger sne julenat. Så de, der holder af hvid jul, kan få lov at opleve det i hvert fald nogle gange i deres liv.

På samme måde kan vi få lov at opleve dette særlige lys - troens og overbevisningens lys – nogle gange i løbet af livet. Vi kan måske ikke kan forvente os at se guddommelighedens lys stråle om os hver eneste julemorgen, vi får lov at opleve. Men hvis vi griber muligheden for at tage imod dette lys, NÅR det så sker – da er det stort, smukt og himmelsk.

Julemorgen beholder Gud og Hans engle ikke lyset for sig selv. Kristus bringer lyset til os ved at komme til verden. Om lidt skal vi synge salmen *"Hjerte, løft din glædes vinger"*.

En vidunderlig salme. Den er skrevet af Paul Gerhardt i 1653, midt under 30-års krigen. Salmen er, som Johannes Møllehave skriver et sted, en triumferende salme – en jubelsalme til dem, der havde mistet alt under 30-årskrigen. Skrevet midt mellem ruiner i en by, der har været hærget. Midt i denne elendighed, mellem brokker og ituslåede huse, lod Kristus sig føde:

*"I, som tunge stier træde, stands og hør:
Her er dør - til den sande glæde"*.

Salmen er en opmuntring – midt i en verden, som nogle steder er lagt i ruiner, lyder ordene:

*"Himlen lydt
melder nyt:
Kristus lod sig føde"*!

Dette nye og gamle i ét: Kristi fødsel som trøst - må vi huske på, når vi i vor egen tid i Nyhederne og aviserne ser alle billederne af sønderskudte byer, menneskers liv i ruiner, børn og gamle i nød. For Kristus lod sig netop føde til en jammerdal, til et sted, hvor der var lidelse, død og smerte. Det vidste Paul Gerhardt under 30-årskrigen: at Gud i Kristus gav os kærlighed, stærkere end døden. I julen kan vi trøstes ved en fred, som ingen sorg tør røre.

Så kom med, siger salmedigteren, kom med på denne tur hen imod Kristus.

*"Ingen tør ved rejsen gyse,
Jesu navn
som en bavn
vil på vejen lyse"*.

KERTE KIRKE

På denne juledags morgen vil vi da fejre dét håb og lys, der blev født i Jesusbarnet julenat. Og det blev morgen, julemorgen, også her i 2016.

Og selvom det ikke er den hvide sne, der lyser her rundt om kirken og ude i det ganske land, så vil det kristne håb lyse for os og vise os vejen. Og julen genlyder af søde toner, englens sang, og de synger dén dag i dag om lyset, om Kristus, der kom til jorden.

Amen.

*Kære Fader i Himlen,
Vi takker dig i glæde for barnet Jesus, der er født os,
for Sønnen, der er os givet,
det ny menneske, som er kommet til verden.
Sorg og vrede er slettet ud,
i føderummet er der fred og ikke andet end fred,
lys uden skygge,
glæde uden grænser.
Vor Gud, vi beder dig om at lade os bevare denne
fred i hjerterne,
at fejre julen i glæde med vor næste,
at slutte fred med vore tanker og med alle
mennesker.
Vær hos os i liv, i død, i alting.
Amen.*

Salmer:

100: [Kimer, I klokker!](#)

110: [Nu vil vi sjunge og være glad](#)

99: [Velkommen igen, Guds engle små](#)

114: [Hjerte, løft din glædes vinger!](#)

120: [Glade jul](#)

31/12 Prædiken til nytårsaften.

Lukas 2,21

Evangelieteksten er så kort til nytår, efter 1. tekstrække. 3 små linjer. Ét Bibelvers. Men det rummer både Jesus, hans mor Maria – og ærkeenglen Gabriel, som kom med budskabet om barnet, der skulle fødes.

Og indirekte rummer den lille tekst også kimen til store splittelser, uoverensstemmelser og krige: i ordet "omskæres". Selv i vore dages Danmark bliver det diskuteret, om det stadig skal være lovligt med dette indgreb, for drengenes vedkommende.

Sådan noget spekulerede man bestemt ikke over, da Jesusbarnet lige var blevet født; Jesusbarnet var født af den jødiske Jomfru Maria, og alle jødiske drenge blev omskåret, når de var 8 dage gamle.

Da Jesus blev døbt som voksen, i Jordanfloden af Johannes Døbereren, var udgangspunktet lagt for den kristne dåb, der kunne blive den nye markør for at være kristen. Men i en lang overgangsperiode kunne man skam både blive omskåret og døbt. Det blev de jødekrigene, de, der først var jøder og siden blev kristne. "Det er ikke noget problem, I kan gøre, som I synes er bedst – bare I bliver døbt"! sagde apostlen Paulus. Men det kunne han jo også sagtens sige, for han var jøde.

- "Men kan vi så også spise svinekød? Og mere vigtigt, for det vil vi nok ikke, men kan vi så også sidde sammen med nogen, der spiser svinekød, uden at vi selv bliver urene af det"? spurgte de jødekrigene.

"Ork ja", sagde Paulus, "spis løs". Og de spurgte og de spurgte, de nye kristne, for det var så nyt og uvant, og Paulus svarede så klogt: "Alt er tilladt – men ikke alt gavner"!

Og sådan er det et stort ansvar at være kristen, og det har det været lige siden. For vi skal selv sortere og selv finde ud af, hvad der gavner, ud af alle disse ting, som er tilladt. Og hvis I nu sidder og tænker på frikadeller i børnehaver og skoler med muslimske børn, så er det ganske rigtigt sidste nye udløber af denne 2000 år gamle debat. Men netop en udløber, en sidegren – for Islam var slet ikke opfundet i årene efter Jesu fødsel. Der skulle gå 600 år, før dét skete. Men eftersom Islam ligner jødedommen mere, end den ligner

KERTE KIRKE

kristendommen – så fulgte den nye tro de gamle, jødiske regler vedr. omskæring og hvad man må spise. Og ikke spise.

Jeg er ret sikker på, at det blev diskuteret endnu mere livligt i de nye kristne menigheder dengang, end det bliver herhjemme i dag. Men vi har altid Paulus' ord at falde tilbage på. *"Alt er tilladt, men ikke alt gavner"*.

Også godt at huske på, hér på årets sidste dag. Verden kan se tilbage på året 2016 i det store. Vi kan hver især se tilbage på året fra vort eget lille vindue. Vor egen lille udkigspost. Og udsynet dérfra er ikke komplet. For på trods af, at vi kan tweete med præsidenter, hvis nogen skulle få lyst til dét, og vi kan se breaking news, næsten før det sker - så vil der altid være noget, der står i vejen og skygger for hver især af os. Vores egen skygge, måske. Ingen kan se alle. Men alle kan se nogen.

Inspireret af et skilt jeg så i vinduet i den lokale Røde Kors butik: *"Ingen kan hjælpe alle. Men alle kan hjælpe nogen"*. Og det selvsamme skilt kan også inspirere til tanker om Gud. Om Guds Søn, Jesus.

"Ingen kan se Gud. Men alle kan lære Ham at kende, gennem Jesus".

Så vi skal ikke være kede af, at vi havde en Evangelietekst på kun 3 linjer i dag. Det bedste står der: *"Han fik navnet Jesus, som han var blevet kaldt af englen, før han blev undfanget i moders liv"*. For navnet Jesus betyder *"Herren frelser"*. Ingen kan se Gud. Men alle kan lære Hans frelse at kende, gennem Jesus. Det BEHØVER man ikke en fin, ny restaureret kirke for at forstå. Det kan man også overbevise om, når man sidder i sin egen, lave hytte derhjemme, som vi sang om juleaften i *"Det kimer nu til julefest"*.

Men fra den dejlige kirke kan vi netop ringe med den store klokke, kime til julefest, kime til bryllup og glæde og til påskens budskab. Sidde i fællesskab under de store hvælvninger, hundreder af år gamle. Vi kan trøstes i sorgen, vi kan stemmes til højtid, vi kan synge af hjertens lyst, og vi kan dvæle i stilheden. Netop i kirken.

Her fra vores udkigstårn i Kerte, kirketårnet, blev det én af de store begivenheder i året, der gik: at vi fik kirken tilbage. Smuk, ny og gammel i ét. For vi kunne nemlig ikke undvære den. Glæden er, at det skal vi heller ikke.

Må glæden finde vej til os alle!

Amen.

Kære Gud, vor Skaber,
Du lader os se Dig gennem Din kære Søn, Jesus Kristus.

Du viser os Din kærlighed gennem hans kærlige ord og gerninger.

Du gav os gennem ham en bøn, som følger os, fra vi er børn, og til dén stund, hvor vi skal herfra. Gennem dén bøn taler vi direkte til Dig. Så hør os, når vi sammen beder:

*Fader vor, du som er i Himlene,
helliget vorde dit navn, komme dit rige.*

*Ske din vilje, som i Himlen,
således også på jorden.*

Giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld,

som også vi forlader vore skyldnere.

*og led os ikke i fristelse, men fri os fra det onde,
thi dit er riget og magten og æren i evighed.*

Amen.

Salmer:

136: [Dejlig er den himmel blå](#)

716: [Guds godhed vil vi prise](#)

36: [Befal du dine veje](#)

712: [Vær velkommen, Herrens år](#)